

de Barcelona, que En Coromines recorda dels anys 1910 i ss., en què veia desfilar per aquells barris (i fins a la Rambla) els romers, «la colla de Sant Muç», armats de colossals culleres, plats, tallants i forquilles de fusta, en record d'una opípara castellada.

Cf. també s.v. Sant~. Del NP llatí MŪCIUS (Schulze, 194)

D'aquí potser, suposant que vingui d'un antic VILLA *MŪCIŌNIS, amb declinació imparisil·laba:

Santa Cecília de Muçons, que sembla fou el nom antic de Santa Cecília de Voltregà (Osona): 1135: «in com. Ausona et in term. katri Veltregani et in parr. Scte. Cecilie de Mucons» (D'Albon, *Cart. du Temple*, 79).

Les Casetes d'En Muçons, agregat a Òdena (Anoia) (Segurament recent per *Casetes* o vilaret de *Muçons*). J.F.C.

Mucarra, V. Mo- (misc. ar.)

EL MUDEL

Partida de Bèlgida (Vall d'Albaida) (xxxii, 135.10).

ETIM. Amb aspecte evident d'arabisme; segurament està per *Almudel*. Ara bé allí mateix, afrontant amb Bèlgida, hi ha *L'Almud*, tossalet en te. de Salem (xxxii, 154.14), que els d'Aielo de Rugat pron. *armút*.

Almud deu ser simplement el «superlatiu islàmic» d'aquest *Almud*: *al mudd Êl-l (âb)* 'el magnífic almud, almud diví'; format amb *-el*, com *Mutxamel* (art. supra), *Fadrek(l)*, *Rafalek(l)* (afr. de Massalfassar).

Per a *Almud*, veg. *DECat.* I 219052-55, metàfora comparant un turó cònic amb la forma d'un almud de gra, que es va repetint al llarg del P. Val.: a Xert, a Picassent (molló de *L'Almud* xxx 192.21) i en aquests pobles de la Vall d'Albaida.

Mudut, vall de~ V. -Modo, Beni~ Muedra, V. Mo- (misc. ar.)

MUGA

El riu que neix a l'alta Garrotxa, entre Bassegoda i St. Llorenç de Cerdans, i desemboca en el Golf de Roses, prop d'Empúries; es diu sempre *La Muga* amb article femení: provinent del més antic *Samuga* (abans SAMBUCA).

Pron. en la llengua viva, pertot, *lə múgə*. oït a Figueres, Llers, Torroella de F., St. Pere Pescador etc., des de 1916; a Castell d'Empúries (1958 xxii, 121); a Roses (1964, xlv, 111), i així sempre i pertot. En particular: El «Grau de la Muga», per al lloc on desaigua (xxii, 121.21). El capdamunt del curs és en un replà del Pirineu, anomenat *El Pla de lə múgə*, al

Nord del Puig de Bassegoda: oït a St. Llorenç de Cerdans (xxiv, 70.24); allí hi ha el vell casal conegut per *Hostal de la Muga*, i alguns altres masos antics, que la gent del país anomena abreujant *La Muga de Dalt* i *La Muga de Baix* (oït a St. Aniol d'Aguja 1926-30). Més notícies en C. A. Torras (*Pir. Cat.*), i en *La Punyalada* de Marian Vayreda. Tant ell com els altres escriptors arrelats a l'Empordà, la Garrotxa o el Vallespir (com Pous i Pagès, Pere Coromines, Bosch de la Trinxeria etc.) han escrit i dit sempre *La Muga*.

MENCIONS ANT. 844, pergami de Carles el Calb concedint privilegis al monestir de St. Martí (de Les Escaules, te. Boadella): «--- Adulfus, abba monasterii Sti. Martini --- quod est situm in pago Bisildunense iuxta rivo que dicunt *Sambuga* --- obtulit --- genitoris nostri Hludowici auctoritatem ---» (*Cat. Car.* II, § 2, p. 154.4f.); 869, en un altre precepte del rei Carles per al monestir d'Arles, donant concessions al monestir d'Arles «in pago Bisildunensi, super fluvium 20 *Sambucae*, cella Sti. Petri, et in ipso pago in loco q. dic. Cerasia, cella Scti. Michaelis, et cella q. dic. *Ca Mauri*, cum suis te. et villari *Albaniano* (var. *Albiniano*)» (*Cat. Car.* II, 31.23) (ja p. p. *MarcaH.* § 30, col. 793.43); més notícies relatives a aquests docs. 25 en *Cat. Car.*, pp. viii, xxii, xxiii; II, 35.1, 38.24, 7.4, 38.23, 28.

Després, en l'any 878, precepte de Lluís II, reiterant-ho amb noves concessions: «--- super fluvium *Sambucae* cella Sti. Petri, et in loco q. d. *Cerasi* cellam 30 Sti. Michaelis --- et in rivo *Manevolo* ---» (*MarcaH.*, col. 800.32); 957, en l'acte de Consagració de St. Pere d'Albanyà: se li assenyalen afr. «--- per rivo q. d. *Curçabeli* --- per comam de villa Castiliani usque in flumen *Sambucae*, deinde vadit per ipsa *buuada* et 35 pergit usque flumen *Sambucae* --- *Cairo rubio* --- *Vilarzelo* ---» (*MarcaH.* col. 875.22).

Continua *Sambuca* o forma anàloga des del S. XII: 1142: «--- rivo *Sambucae* ---» i 1144: «--- de Villanova de *Sa Muga*» (Alart, *InvlC.* s. v. *sa*); 1159: 40 St. Laurentio de *Samuga*» (*BABL* IV, 187); 1168: «in comitatu *Petralatensi*, in te. --- Ste. Marie *Castilionis*, et affrontat --- in flumen *Sambuce* ---» (MiretS., *Templ.* p. 173); 1284: «P. Montada de Sto. Laurentio de *Sa Muga*» (*InvlC.*); 1310: «Sto. Laurentio de *Sa 45 Muga*» (*InvlC.* s. v. *sa*); 1362: «Sti. Laurencii de *Sambuca* en el *Llibre Verd* (*Alsius Nom.*, p. 209); en l'Acta de consagració de l'esgl. de Costoja: l'afrontació va per «ipsa Olla et descendit in rivo *Sambucae* --- ipso *Villarzello* et descendit usque in ipsas *cludinas*, 50 et pervenit usque in capite *Sambucae* [les fonts del riu] --- Monte Nigro --- Serra Longa ---» (*MarcaH.* col. 1291.12).

ETIM. Ja en vaig dir l'essencial el 1938 (*VRom.* II, 158 en *RFHisp.* v, 5), i raonant-ho més, en *E. T. C.* I, 55 68-69 i nota: que ara ampliarem un poc més. Era un error que s'havia repetit molt (Montoliu, *BDC* x, 8-9;